

PRINCIPY PRÁVNÍHO MYŠLENÍ

VÁHY A MEČ

PRÁVOVĚDNÉ TESTY

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.4 (2014)

© Ivo Telec, 2007

TEMATICKÝ OBSAH

1. Právní argumentace
2. Střet subjektivních práv (svobod)
nebo obecných dober
3. Zásada poměrnosti
4. Právovědné testy
5. Test poměrnosti cíle a prostředku
6. Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení
práva autorského
7. Test pojmových znaků autorského díla
8. Test pojmových znaků know-how

9. Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu

DEVÍZA

**Víra v přesnost právní vědy
by nebyla ničím bez naděje
na spravedlnost.**

Ta však není ničím bez lásky.

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ

VÁHY A MEČ

atributy ctnosti Spravedlnosti

PRÁVNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

- **Doktorský studijní program**
„Teoretické právní vědy“
- **Magisterský studijní program**
„Právo a právní věda“

SPRÁVNÁ VĚDECKÁ PRAXE

- **Požadavek správné (dobré) vědecké praxe, viz zásady ap.**
- **Vědecký řád a právní řád**
srv. pravidla hospodářské soutěže mezi v. v. i. či vysokými školami aj.

JAK NALÉZT SPRAVEDLNOST?

- **Příkaz podle nejlepšího vědomí a svědomí**
(*nach bestem Wissen und Gewissen*) vyžaduje:
  1. vnitřní právní intuici
  2. osobní zkušenost
    - vlastním prožitím dobra spravedlnosti
    - nahromaděnou vlastní právní praxí
  3. naučenost právních principů a právních norem (práva)
  4. znalost skutku
  5. schopnost podřadit skutek pod právní princip nebo pod právní normu (právní kvalifikace skutku)

PRÁVNÍ ARGUMENTACE

- Logická argumentace
např. důkaz a contrario, a simile
- Rétorická argumentace
  - ✓ hodnocení, poměrování významu (právní síly) práv, právních pojmů, právních institucí:
co platí pro méně významný pojem (pro vazbu), o to více platí pro významnější pojem (pro trest odnětí svobody), není-li to v rozporu s účelem trestu

KDO MÁ LEPŠÍ PRÁVO?

- **Právně rétorická (významová) otázka:**

„Kdo má lepší právo? Které právo je lepší?“

- **právo vyšší právní síly**

např. právo ústavní v. právo podústavní, např. občanské

- **právo většího právního významu**

např. právo vlastnické (absolutní) v. právo nájemní (relativní)

- **právo starší**

např. starší právo známkové v. mladší značka

- **právo hodné přednostní ochrany (přirozenější)**

např. osobnostní právo na život v. právo majetkové

PŘÍKLAD: Nahlížení do bytu

Manželé si v létě zakoupili přízemní byt v obytném domu v klidné městské zástavbě.

O rok později místní podnikatel otevřel na veřejném prostranství před domem letní zahrádku s mobilním pivním stánkem.

Hosté, sedící pár kroků od oken bytu, zvědavě nahlíželi do bytu.

Kdo má lepší právo?

DEVÍZA

„PRÁVO NENÍ TEXT“

- **Právní předpis**

= pouhé textové, popř. obrazové aj.

východisko

odborného či vědeckého zjištění:

- a. **účelu**

- b. **obsahu** (příkazu, zákazu, dovolení)

nehmotné právní normy,

a to **výkladem** právního předpisu

PRÁVNĚ ARGUMENTAČNÍ METODY

■ Metody právovědného dokazování

1. metoda logická
2. metoda rétorická
3. metoda nazření podstaty a smyslu, *např. i zdravým rozumem*
4. metoda účeloslovně hodnotová
5. metoda jednoho práva (*one right answer*)
6. metoda jednoty ústavy
7. metoda právních principů (obecně uznaných zásad)
8. metoda poměřování (proportionality); *Test poměrnosti*
9. metoda trojí konformity (mezinárod., evropsko-unijní, ústavní)

FUNDAMENTALS OF LEGAL ARGUMENTATION

A Survey of Theories on the
Justification of Judicial Decisions

Eveline T. Feteris

Kluwer Academic Publishers

■ **Dokazování pravdivosti tvrzení**

1. zkušenostně (empiricky), *např. experimentem*
2. rozborově (analyticky), *např. logickým odvozením*

■ **Předmět**

1. tvrzení skutkové, *viz děj, např. půjčil si peníze*
2. tvrzení právní (právní kvalifikace)

■ **Cíl**

přijetí myšlenkové teze:

např. akceptace, že někdo porušil právo jiného

■ **Nástroj, např. Test poměrnosti cíle a prostředku**

- **Strukturovaná právní argumentace**
v odůvodnění právního rozhodnutí

*srv. náleží ÚS z 13. 11. 07, sp. zn. IV. ÚS 301/05, (č. 190 Sb. nález. a usn., sv. 47),
ve věci ústavní stížnosti proti rozsudkům NSS
a MS v Praze o přezkum řízení o přiznání
vyrovnávacího příspěvku ke slovenskému
důchodu*

PRÁVNÍ POZNATEK

■ Povaha (druh poznatku)

= výsledek právního poznávání:

1. právovědného (vědeckého), popř. právně odborného
2. právně citového (vycítění); *srv. spravedlnost*

■ Pravdivost

- ✓ zkušenost **prožitím** dobra a spravedlnosti
- ✓ pravdivost **předpokladů**
- ✓ **správnost** myšlenkového **postupu**

NÁZOR

1. **Světónázor** (ucelené vědění o světě, obraz světa)
2. **Právní názor** × **dojem** (nedokázané tvrzení)
  - ✓ obsahem právovědně dokázaný, přezkoumatelný závěr o tom, co je právem **(co platí)**
  - ✓ forma *např. stanoviska pléna nebo kolegia NS nebo NSS ke sjednocování rozhodování* 😞
3. **Legislativně-politický názor**
  - ✓ obsahem odůvodněná představa o tom, co by mělo být **budoucím právem**

PRÁVNÍ NÁZOR

- Vědecky neplatí rčení „*dva právníci, tři názory*“
- Právní názor na právo hmotné nebo procesní

■ Znaky

1. správnost (argumentačně prokázaná)
s vyloučením odlišnosti: *one right answer*
2. odůvodněnost důkazy (argumenty)
3. srozumitelnost
4. přezkoumatelnost
5. zveřejnitelnost
6. průhlednost (transparentnost)

PRÁVNĚ ARGUMENTAČNÍ METODY

■ Metody právovědného dokazování

1. metoda logická
2. metoda rétorická
3. metoda nazření podstaty a smyslu, *např. i zdravým rozumem*
4. metoda účeloslovně hodnotová
5. metoda jednoho práva (*one right answer*)
6. metoda jednoty ústavy
7. metoda právních principů (obecně uznaných zásad)
8. metoda poměřování (proportionality); *Test poměrnosti*
9. metoda trojí konformity (mezinárod., evropsko-unijní, ústavní)

SPRÁVNOST PRÁVNÍHO NÁZORU

= **souhlas** závěru o právu s:

1. logickými pravidly právního myšlení
např. příčinná souvislost mezi činem a škodou (škodním následkem činu)
2. hodnotovým vyvážením

= **bezespornost** právního názoru

■ Požadavky právního myšlení

1. věcná pravdivost
2. logická správnost
3. hodnotová vyváženost

2. ČÁST

PRÁVNÍ STŘETY

PRÁVO (SVOBODA)

v. PRÁVO (SVOBODA)

- **Východiskem přirozený zákon rovnováhy**
(Gleichgewichtsgesetz)
- **Lidská práva a svobody**
  - Ize je pojmově, věcně i právně členit a části **přiřadit** jednotlivcům, *např.:*
    1. sdružovací právo, *srv. přitažlivost stejnorodého*
    2. právo zastávat veřejné úřady
    3. svoboda projevu aj.

PRÁVO (SVOBODA)

v. OBECNÉ DOBRO

← Přirozený zákon rovnováhy

- **Obecně sdílená dobra** (veřejná blaha, veřejné statky)
  - nelze je rozložit a části přiřadit **jednotlivcům**
  - prospěch z nich patří **nedělitelně** všem
  - nikdo není vyloučen mít z nich prospěch
- 1. zdravé životní prostředí
- 2. veřejná morálka
- 3. veřejné zdraví vč. národního zdraví
- 4. veřejná bezpečnost vč. národní bezpečnosti
- 5. veřejný pořádek aj.

× veřejný statek dle o. z.

= věc něčí, *např. městský park,*
nebo věc ničí, *např. označení zeměpisného*
nebo tradičního původu výrobku,
určená k obecnému užívání

NUCENÁ LICENCE PATENTOVÁ

subjektivní právo patentové
(**soukromý** právní monopol využívání vynálezu)

v.

ohrožení důležitého **veřejného** zájmu
např. na dobru veřejného zdraví

řešení rozhodnutím ÚPV o udělení nucené licence

z. č. 527/90 Sb., o vyn. a zlepš. návr.

VÝKON VEŘEJNÉHO ÚŘADU A UTAJENÍ INFORMACÍ

- **Subjektivní právo každého na rovný přístup k veřejným úřadům** čl. 21/4 LZPS
  - ☛ právní rovnost v občanské společnosti
  - ☛ zákaz znevýhodňování (diskriminace) při ucházení se o výkon veřejného úřadu
    - ✗ všeobecné dobro bezpečí
např. utajení určitých informací

- **Střet mezi:**
subjektivním právem *v.* obecným dobrem
  - ☛ oprávněný cíl a **přiměřený** požadavek
utajování určitých informací
např. v zájmu CZ

**legální řešení střetu institucí bezpečnostní
způsobilosti uchazeče, osvědčené ve správním řízení**
z. č. 412/05 Sb., o ochr. utaj. skut. a o bezp. způs.

DRUHY HODNOTOVÝCH STŘETŮ

1. subjektivní právo (svoboda)	✘ subjektivní právo (svoboda)
2. subjektivní právo (svoboda)	✘ obecné dobro
3. obecné dobro	✘ obecné dobro

- **výkon svobody projevu**

např. kritického hodnocení odborné práce

v.

právo na zachování pověsti

např. v odborných kruzích

- **výkon práva podnikat**

např. provozovat pohostinství s letní zahrádkou

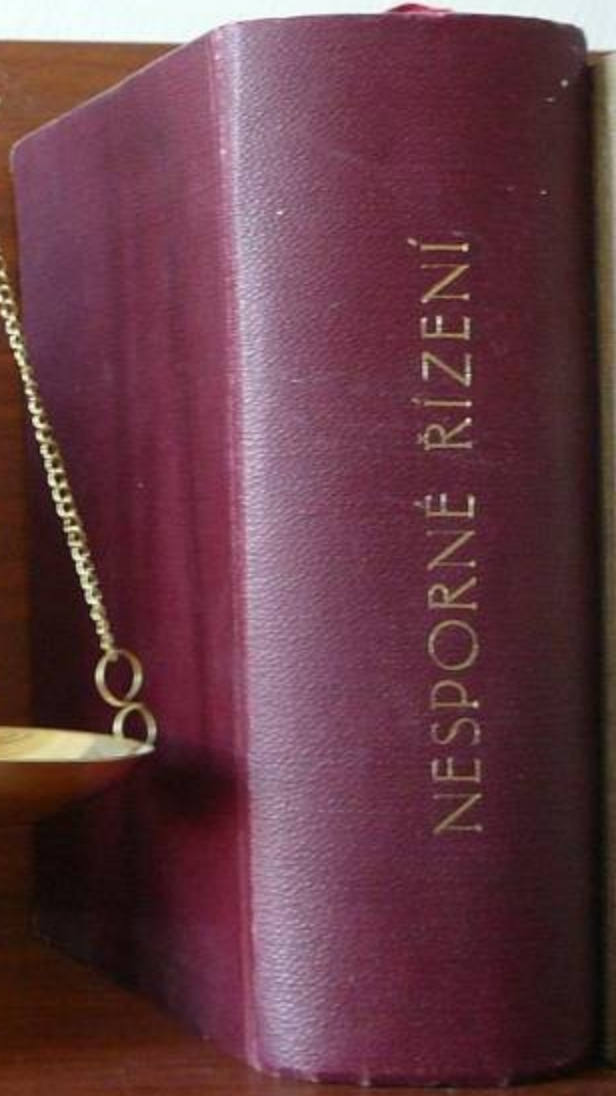
v.

právo na soukromí

např. při bydlení vedle letní zahrádky hostince

PRÁVNÍ ŘEŠENÍ STŘETU

- ☛ **upřednostnění výkonu jednoho statku (hodnoty)**
(práva, svobody, obecného dobra)
před druhým
zvážením vzájemné poměrnosti
  - ☛ nalezení spravedlivého řešení

ZÁSADA POMĚRNOSTI

- Základem osvědčené principy právního státu
  - mj. úcta k právům a svobodám jedince

- **Poměr**
  - a. výkonu práv (svobod) navzájem
  - b. výkonu práva (svobody) a výkonu právní ochrany obecného dobra
  - a. výkonu právních ochran obecných dober navzájem

☛ **vědecky testovatelné zásady:**

- 1. zásada poměrnosti (proportionality)**
zásahu a cíle
(zásada zákazu nadměrného zásahu)
- 2. zásada zákazu zneužití moci**
nebo práva vč. právního postavení
(stavu)

3. ČÁST

VŠEOBECNĚ O PRÁVOVĚDNÝCH TESTECH

TESTOVÁ STANDARDIZACE

- **Právo vědné testy**, *např. přiměřenosti cíle a prostředku či přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu*
  - ✓ spolehlivost
  - ✓ hodnověrnost
  - ✓ normativnost
  - ✓ prověření účinnosti jednotlivých částí
  - ✓ jednotná instrukce a zpracování

ZÁSADY PRÁVOVĚDNÝCH TESTOVÝCH METOD

- Např. **jurimetrická metoda dotazníková**
- konstrukce dotazníku vč. logického
kladení otázek dle jurimetrických pravidel
*srv. psychometrii a psychodiagnostické
testy*
- vyhodnocování odpovědí dle předem
daných pojmových kategorií

JURIMETRICKÉ UKAZATELE

1. Objektivita

- ✓ výsledky **nezávislé na osobě předkladatele** nebo vyhodnocovatele
- ✓ testová instrukce a podmínky **stejně** pro všechny testované případy
- ✓ **jednotné** vyhodnocování výsledků
- ✓ **omezení záměrného zkreslení závěru**,
např. snahy vidět své právní postavení v lepším světle, a to používáním pojmových kategorií svědčících „pro i proti“

2. **Normalizace** (statistická významnost)

- ✓ možnost **srovnání** individuálních výsledků s výsledky velkého vzorku shodných či podobných případů, *např. skrze judikaturu*

3. **Spolehlivost** (reliabilita)

- ✓ **časová setrvalost** výsledků (stabilita), míra shody výsledku podle téhož testu po časovém odstupu (koeficient korelace)

- ✓ rovnocennost souběžných testů
- ✓ souvztažnost (korelace) výsledků různých verzí téhož testu získaných bezprostředně po sobě nebo v krátkém časovém odstupu (koeficient rovnocennosti)
- ✓ vnitřní soudržnost testu, míra stejnorodosti (homogeneity) položek či částí testu

- 4. Hodnověrnost (validita)**
- ✓ **platnost testu**; zda test poznává to, co poznat má (korelace mezi testem a vnějším hlediskem, *např. způsobením nemajetkové újmy*)
- ✓ zjišťování legislativně **pojmové hodnověrnosti**
- ✓ zjišťování legislativně **pojmové shody**

PRÁVOVĚDNÉ TESTY

- Testování vědecky přijatelné právní hypotézy (domněnky, tvrzení); *quid iuris?*

- Všeobecné právovědné testy
  1. test ústavní konformity
  2. testy výkladové dle vykládaného předmětu
  3. test poměrnosti cíle a prostředku

- **Zvláštní právovědné testy, např.:**
  1. test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla
  2. test pojmových znaků know-how
  3. test pojmových znaků průmyslového vzoru
  4. test pravděpodobnosti záměny ochranných známek
  5. test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázím

6. test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu

- odstranění pochybností o právu
- nalezení spravedlivého řešení

v podobě přezkoumatelného **jistotného**
právního názoru ←

PŘÍKLAD: DŮKAZNÍ BŘEMENO PACIENTA

- **Stav objektivní nejistoty o skutkovém ději**
- **Ochrana pacienta jako slabší strany**
  - odbornost poskytovatele zdravotní služby a jím použitých zdravotnických pracovníků
  - vysoce odpovědné a nebezpečné podnikání ve zdravotních službách
  - povinné pojištění profesní odpovědnosti za újmu
- **Světová řešení ulehčení břemene**

např. prokázání jen abstraktně pravděpodobnostní příčinné souvislosti, různé zákonné důkazní domněnky, např. u hrubé chyby

KAUZALITA

- **Objektivní a nenarušená příčinná souvislost mezi:**
  - a. **konáním** *např. provedením zdravotního výkonu, ačkoli se jej poskytovatel měl zdržet*
  - b. **nekonáním** *např. opomenutím diagnostického nebo léčebného zdravotního výkonu, ačkoli jej poskytovatel měl provést,*
a to při **náležitě odborné úrovni služby,**
a **újmou** na životě nebo zdraví pacienta

HLEDISKA PŘESVĚDČIVOSTI PROKÁZÁNÍ PŘÍČINNÉ SOUVISLOSTI (STUPNĚ DŮKAZNÍ SÍLY KAUZALITY)

- Postavení na jisto, nastolení praktické jistoty, (absolutní, vší, 100%)
- Pravděpodobnost blíží se jistotě (téměř 100%)
např. důkaz otcovství genetickou zkouškou
- Vysoká míra pravděpodobnosti
- Převažující pravděpodobnost (spíše pravdivé, alespoň o něco), nežli pravděpodobnost jiné příčiny újmy na zdraví (vážení souběhu více možných příčin)
balance of probabilities
preponderance of evidence

- Zvýšená
pravděpodobnost
- Prostá
(právně nekvalifikovaná)
pravděpodobnost
*např. pravděpodobnost
záměny označení*
- rozumový úsudek
soudce či úředníka
✗ objektivně
pozorovatelný jev
- zkušenostní poznatek
[úsudek z obecné
zkušenosti s běžným
chodem (průběhem)
věcí]
- bez rozumných pochyb
- volné hodnocení důkazů

POMĚRNÁ NÁHRADA ÚJMY

- Zásah jen **jednou** z více možných příčin újmy
*srv. též neovladatelné přírodní děje vnější
nebo v lidském ústrojí anebo duševní děje
srv. též náhodu*
- ☞ bezpečné určení jen poměrné, *např. jen 25%*,
pravděpodobnosti příčinné souvislosti zásahu
- **Hledisko poměrné pravděpodobnosti**
při více možných příčinných souvislostech

DŮKAZ NA PRVNÍ POHLED

- První zdání, *prima facie*

věc hovoří sama (za sebe), (*res ipsa loquitur*)

- ☞ obecný zkušenostní poznatek zcela nebo vysoce pravděpodobného neškodného průběhu péče při náležité odborné úrovni služby

- **Event. objektivní stav nezjistitelnosti příčinné souvislosti s plnou či téměř plnou důkazní jistotou** 😞

důkaz pravděpodobnostního následku
na životě či zdraví pacienta, který by statisticky **pravděpodobně** nastal, pokud by bylo náležitě odborně postupováno, *např. zdravotní výkon, který měl být proveden, by byl proveden, anebo, který neměl být proveden, by nebyl proveden* 😊

ZTRÁTA ŠANCE

- **Právní doktrína ztráty šance** (*loss of chance*)
nebo **ztráty očekávání** (*loss of expectation*)

menšina Gregg v. Scott, 2005, GB

- **Statistická pravděpodobnost patientské šance**

(vyhlídky), (procentuální odhad), *např. 25%:*

- a. úplného vyléčení (uzdravení)
- b. úplného odvrácení smrti
- c. udržení a prodloužení života o určitou dobu
nebýt zásahu, anebo provedením opomenutého
zásahu; *srv. účel zdravotní péče*

4. ČÁST

TEST POMĚRNOSTI CÍLE A PROSTŘEDKU

Jeden
pohled
nestačí...

...dva pohledy,
dva významy

Vždy

dvakrát

ověřené zprávy
na www.idnes.cz

Můžete nám věřit. **iDNES.cz**

MFD 12.5.07

Jeden pohled nestačí...

...dva pohledy, dva významy

Vždy **dvakrát**
ověřené zprávy
na www.idnes.cz

Můžete nám věřit. **iDNES.cz**

NÁSTROJE A POUŽITÍ

■ **Nástroje**

1. **cit** pro rovnováhu (*Gleichgewichtsempfindung*)
2. **zdravý a právovědný (metodický) rozum**

■ **Použití**

1. **kontrola ústavnosti** abstraktních právních norem při jejich
  - a. přijímání, *např. Parlamentem*
  - b. rušení, *např. Parlamentem či ÚS*
2. **rozhodování sporů** o konkrétní subjektivní právo soudem, popř. správním úřadem

ZDROJE

- **Judikatura** německého Spolkového ÚS
50. – 60. léta 20. stol.
- **Právní doktrína**
  - ➔ *Alexyho teorie základních práv*
Dworkinova teorie právních principů
- **ESLP, ÚS**
- **Český ÚS** od 1994
sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (č. 214/94 Sb.)

- čl. II-112/1 *Listiny zákl. práv EU:*

omezení výkonu práv při dodržení zásady
proporcionality, jsou-li:

1. nezbytná
2. skutečně odpovídají:
  - cílům obecného zájmu, uznávaným EU
  - potřebě ochrany práv a svobod druhého

Z ČESKÉ JUDIKATURY

Nálezy ÚS, např.:

- *sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (č. 214/94 Sb.) ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení trestního řádu*
- *sp. zn. Pl. ÚS 15/96 (č. 280/96 Sb.) ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o vlastnictví bytů a ústavní stížnosti proti rozhodnutí Ministerstva obrany ve věci žádosti o souhlas s prodejem bytu ozbrojených složek*

- *sp. zn. Pl. ÚS 16/98 (č. 68/99 Sb.) ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona o střelných zbraních*
- *sp. zn. III. ÚS 256/01 (nál. č. 35 Sb. nál. a usn., sv. 25) ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku VS v Praze v řízení o ochraně osobnosti*
- *sp. zn. Pl. ÚS 41/02 (č. 98/04 Sb.) ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o ochraně utajovaných skutečností*

- *sp. zn. IV. ÚS 412/04, (nál. č. 223d Sn. Nál. A usn., sv. 39) ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku OS v Ostravě v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům*

STRUKTURA

Poměr spravedlivého cíle zásahu do práva, svobody nebo obecného dobra a zvoleného spravedlivého prostředku zásahu (zákaz nadměrného zásahu)

- 1. Popis** skutkového děje (zásahu)
- 2. Podřazení** skutkového děje právní kvalifikaci
- 3. Posouzení** testovaných hledisek (logický úsudek a zhodnocení) včetně vycítění újmy
- 5. Závěr** (právní názor), směřující k rozhodnutí

HLEDISKA

1. **spravedlivost cíle zásahu** (legitimita cíle)
2. **spravedlivost důvodu** dosažení cíle zásahu (legitimita cíle)
3. **objektivní způsobilost zásahu dosáhnout** zamýšleného cíle (dosažitelnost cíle)
4. **popis event. jiných způsobů** (variant prostředků), jimiž bylo nebo by bylo možno **objektivně dosáhnout** stejného nebo srovnatelného cíle (popis alternativních způsobů)

5. **věcná nebo právní možnost použití event. šetrnějšího způsobu**
6. **spravedlivost způsobu zásahu [šetrnost (vhodnost) použitého prostředku zásahu, zvoleného z více event. možných prostředků při minimalizaci újmy či jiného záporného dopadu (legitimita způsobu)]**
7. **přiměřenost zásahu zamýšlenému cíli (přiměřenost v užším smyslu)**

DŮKAZY PŘIMĚŘENOSTI ZÁSAHU K CÍLI

1. **důkaz empirický**
  - i. **rozsah**, *viz územní, množstevní, časový, jiný*
  - ii. **následky**, *např. trvalé*
  - iii. **jiná skutková závažnost zásahu**,
např. pohnutka pomstychtivosti

2. **důkaz systémový** (zhodnocení zařazení dotčeného statku v právním řádu)

3. **důkaz kontextový** (zvážení dalších záporných dopadů, k nimž by došlo upřednostněním jednoho statku před jiným)
4. **důkaz hodnotový** (zvážení podstaty, smyslu a významu střetuvších se hodnot v obecně uznávané hierarchii hodnot)
5. **zhodnocení všech důkazů** přiměřenosti zásahu k cíli v jejich vzájemné souvislosti

5. ČÁST

DALŠÍ PRÁVOVĚDNÉ TESTY

5.1

TEST DOVOLENÉHO UPLATNĚNÍ VÝJIMEK A OMEZENÍ PRÁVA AUTORSKÉHO, PRÁV SOUVISEJÍCÍCH S PRÁVEM AUTORSKÝM A PRÁVA K DATABÁZÍM

PŘÍKLAD: Citace

Výzkumník navázal na dosavadní stav technického poznání tím, že ve svém vědeckém díle o stavitelství citoval z několika zahraničních časopiseckých děl cizích autorů.

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Posouzení řádného výkonu zákonné licence**
= dovolenosti zásahu do cizího soukromého práva
- **Zodpovězení předběžné otázky**
např. v civilním procesu či při mimosoudním vyřízení sporné věci

TŘÍSTUPŇOVÝ TEST

- *The three-step test* § 94 a 29/1 a. z.
- **Znaky**
  1. **zvláštní zákonný případ omezení majetkového práva**
    - i. autorského
    - ii. souvisejícího s právem autorským
    - iii. práva databázového,

nejde-li o užití chráněného statku:

2. narušující běžný způsob jeho užití

3. nepřiměřeně se dotýkající

oprávněných osobních (morálních)

nebo majetkových zájmů vlastníka práva

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
2. metoda popisná, rozříd'ovací
a srovnávací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda hodnocení přiměřenosti
5. metoda hodnocení oprávněnosti zájmů

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková
4. závěr $\Rightarrow$, event. doložka o nestrannosti

ZÁVĚR

- **Obsah závěru:**

přezkoumatelný bezrozporný právní názor
na právo (*in concreto* na právo autorské)

5.2

TEST POJMOVÝCH ZNAKŮ LITERÁRNÍHO, JINÉHO UMĚLECKÉHO NEBO VĚDECKÉHO DÍLA

PŘÍKLAD:

Výtvarník na zakázku vytvořil grafickou postavičku člověka za účelem označování služeb.

Objednatel postavičku použil nad rámec účelu vyplývajícího ze smlouvy o dílo, uzavřené s výtvarníkem.

Tvrdil přitom, že se vůbec nejedná o umělecké dílo, nýbrž o běžné schematické vystižení lidské postavy.

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Odstranění pochybnosti** o tom, zda určitý ideální statek je, či není autorským dílem
- **Zodpovězení předběžné autorskoprávní otázky** v civilním, správním nebo trestním procesu či při mimosoudním vyřízení věci
  - ☛ zodpovězení bez mezitímního rozsudku
  - ☛ výrok mezitímního rozsudku

- **námitka** namítajícího, jemuž náleží autorské právo k dílu, dotčené užíváním přihlašovaného označení, a to **proti zápisu** označení **v přihlašovacím známkovém řízení**
  - **správně procesní posouzení**
předběžné soukromoprávní otázky,
zda jde o autorské dílo a o právo k němu

z. č. 441/03 Sb., o ochr. zn.

OCHRANNÉ ZNÁMKY**ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ**

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 2.4.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 30.3.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 28.2.2007

Zdroj	ÚPV-ČR
(210) Číslo spisu	142405
(540) Reprodukce/Znění OZ	

(111) Číslo zápisu	275797
(511) Třídy výrobků a služeb	21, 30, 35
(531) Vídeňské obrazové třídy	26.11.8 ; 26.4.24 ; 26.4.18 ; 27.5.4 ; 27.5.1 ; 27.5.24
(220) Datum podání přihlášky	27.04.1999
(320) Datum práva přednosti:	27.04.1999
(330) Země priority:	CZ
(442) Datum zveřejnění přihlášky	13.07.2005
(151) Datum zápisu	26.10.2005
(730) Přihlašovatel/vlastník	ISOline s. r. o. Kozí 915/7 Praha 1 CZ 11000
(740) Zástupce	Ing. Jaroslav Novotný Římská 45 Praha 2 CZ 120 00
Stav	Platný dokument
Druh	Kombinovaná
(510) Seznam výrobků a služeb	(21) obaly na nápoje, lahve, zejména lahve z plastických hmot; (30) potraviny rostlinného původu zvláště s obsahem kávy, kaka a nebo čokolády, kakaové, kávové, čajové nebo čokoládové nápoje, ovesné vločky nebo jiné obilniny pro osobní konzumaci, cukrovinky, bonbony, karamely, oplatky, zejména s obsahem posilujících prostředků, stimulanty pro zlepšení chutě potravin; (35) inzertní, reklamní a propagační činnost.

OCHRANNÉ ZNÁMKY**ÚŘAD PRŮMYSLUVÉHO VLASTNICTVÍ**

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 2.4.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 30.3.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 28.2.2007

Zdroj WIPO-CZ
(540) Reprodukce/Znění OZ

(561) Přepis do latinky GRICHKO.
 (811) Číslo zápisu **606346**
 (511) Třídy výrobků a služeb 25, 35
 (531) Vídeňské obrazové třídy 25.1 ; 27.5 ; 27.5.1
 (151) Datum zápisu 30.08.1993
 Datum oznámení pro CZ 20.10.1993
 (180) Datum konce platnosti 30.08.2013
 (730) Přihlašovatel/vlastník **ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ "ГРИЧКО"**
 str. 2, 34, oul. Pyatnitskaya
 RU-113095 MOSKVA RU
 (812) Země původu RU
 (740) Zástupce **I.Y. Tchoudakova**
 ap.34, 12, oulitsa Kravtchenko
 RU-119331 Moscou RU
 Stav Platný dokument
 Druh Kombinovaná
 (510) Seznam výrobků a služeb
 25 Vêtements; souliers de ballet et de danse.
 Clothing; ballet and dance shoes.
 Prendas de vestir; zapatillas de ballet y de baile.
 35 Aide à la direction d'entreprises commerciales ou industrielles;
 recherche de marché.

HLEDISKA

- 1. skutkové okolnosti** a jejich event. vzetí za své, *např. sdělení doby vzniku díla*
- 2. odborné posouzení** skutečností, k nimž je třeba, *zejm. jedinečnosti výsledku; též ad 3.*
- 3. právní posouzení**, *viz legální pojmové znaky autorského díla podle a. z.*

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
    ✗ dokazování skutkových tvrzení
2. metoda popisná a roztříd'ovací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda uměleckého nebo vědeckého vnímání
5. metoda celkového posouzení

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková
4. závěr $\Rightarrow$, event. doložka o nestrannosti

ZÁVĚR

- **Obsah závěru:**

přezkoumatelný bezrozporný právní názor
na právo (*in concreto* na právo autorské)

5.3

TEST POJMOVÝCH ZNAKŮ KNOW-HOW

PŘÍKLAD: Vědecký poznatek

Jazykovědec svým výzkumem dosáhl vědeckého poznatku o účinném způsobu výuky cizích jazyků.

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Soukromoprávní, *např.:***
  - ✓ zjištění nepeněžitého majetkového vkladu do základního kapitálu obchodní společnosti či družstva anebo do ústavu
  - ✓ zjištění hodnoty (odhadu ceny) vkladu
  - ✓ spory nekalosoutěžní
- **Procesní, *např. nesporné věci rejstříkové***
- **Trestní**

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
    × dokazování
2. metoda popisná a rozříd'ovací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda hodnocení významu

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková vč. zvláštního znaku pro případ vkladu podle obch. z.
4. závěr $\Rightarrow$, event. doložka o nestrannosti

ZÁVĚR

- **Obsah závěru:**

přezkoumatelný bezrozporný **právní**

názor na hmotné právo

vč. názoru na **zvláštní** vkladovou

způsobilost know-how podle obch. z.

Z LITERATURY VŠEOBECNÉ SVĚTOVÉ

Alexy, Právní jistota a správnost.

In: *Gerloch/Tryzna/Wintr (eds.), Metodologie a interpretace práva a právní jistota. Plzeň 2012.*

Bastiat, Zákon. Praha 1991.

Dworkin, Když se práva berou vážně. Praha 2001.

Dworkin, Říša práva. Bratislava 2014.

Fuller, Morálka práva. Praha 1998.

Hart, Pojem práva. Praha 2004.

Jhering, Boj o právo. Právní věda všedního dne. Plzeň 2009.³ Právo, sloboda a morálka. Bratislava 2003.

Leoni, Právo a svoboda. Praha 2007.

Kelsen, Ryzí nauka právní. Brno-Praha 1933.

Všeobecná teorie norem. Brno 2000.

Hayek, Právo, zákonodárství a svoboda. Praha 1994.²

Hegel, Základy filosofie práva. Praha 1992.

Montesquieu, O duchu zákonů. Dobrá Voda 2003.²

*Perelman, Právna logika. Nová rétorika. Bratislava
2014.*

Radbruch, O napětí mezi účely práva. Praha 2012.

Rawls, Právo národov. Bratislava 2013.

Spravodlivost' ako férovost'. Bratislava 2007.

Teorie spravedlnosti. Praha 1995.

*Simmonds, Základní otázky právní vědy. Spravedlnost,
právo, práva. Olomouc 1997.*

Z LITERATURY VŠEOBECNÉ ČESKÉ A SLOVENSKÉ

Bobek/Boučková/Kühn (eds.), *Rovnost a diskriminace*.
Praha 2007.

Boguszak (ed.), *Právní principy*. Pelhřimov 1999.

Brzobohatá/Tyl (eds.), *Symbol a symbolika v právu*. Praha
2006.

Hanuš, *Právní argumentace nebo svévole*. Praha 2008.

Klíma (ed.), *Interpretace práva ústavními soudy*. Plzeň
2006.

Holländer, *Filipika proti redukcionizmu*. Bratislava 2009.

Filosofie práva. Plzeň 2006. *Ústavněprávní argumentace*.
Praha 2003.

Kubeš, *Právní filozofie XX. století*. Brno 1992.²

Kühn, Aplikace práva ve složitých případech. Praha 2002.

Kühn/Bobek/Polčák (eds.), Judikatura a právní argumentace. Praha 2006.

Melzer, Metodologie nalézání práva. Praha 2011.²

Procházka, Dobrá vůľa, spravodlivý rozum. Bratislava 2005.

Přibáň/Holländer et al. (eds.), Právo a dobro v ústavní demokracii. Praha 2011.

Sobek, Argumenty teorie práva. Praha 2008.

Večeřa, Spravedlnost v právu. Brno 1997.

Weinberger, Filozofie, právo, morálka. Brno 1993.

Wintr, Říše principů. Praha 2006.

Kadeřávek, Zákon přirozený základem zákonodárství lidského. Praha 1896.

Pawlowský, Výkladové přirozeného práva. Praha 1801.

LITERATURA ZVLÁŠTNÍ

Telec, Pojmové znaky duševního vlastnictví. Praha 2012.

Foto:

Justiční palác, Brno, Morava, Česko 2006

Sv. Ivo, patron právníků, kostel sv. Michala, Dominikánské nám., Brno,
Morava, Česko 2007

Sv. Ivo, patron právníků, San Gimignano, Toskánsko, Itálie 2005

Mlýnská nádrž, Morava, Česko 2005

Vranov u Brna, Morava, Česko 2007

České Švýcarsko, Česko 2006

Besední dům, Brno, Morava, Česko 2007

S. Ivo alla Sapienza, (autor Francesco Borromini), Řím, Itálie 2002

Nedvězí, česko-moravská hranice, Čechy, Česko 2006